

Naročnina mesečno 5 kron. Za inozemstvo se računa naročnina dvojno. - Pismenim vprašanjem znamko za odgovor. — Vse pošiljatve na naslov lista „Sedanjost“.

SEDANJOST

Oglasi: $\frac{1}{2}$ strani K 750.—, $\frac{1}{4}$ K 380.—, $\frac{1}{8}$ K 200.—. Manjši oglasi po 4 K petit-vrsta. Pri večkratnem oglaševanju popust. Mali oglasi beseda 1 K, debelo tisk. 2 K.

Temni oblaki nasilja

v najsurevnejši obliki se zbirajo nad našo Jugoslavijo, ki je po milosti zaslepljenec postala plen izsesovalcev ljudstva. Že v zadnji številki smo obljubili vsaj v kratkih obrisih omeniti najnovejšo vladino naredbo o „redu in radu“, katero so podpisali in so za njo so odgovorni tudi naši policajdemokratariji in njihov prirepek samostojnežev. Naredba vsebuje tele točke po katerih je kaznivo: 1. Vsako prepričevanje za nasilno spremembo ustave; 2. nasilna akcija, ki ogroža red in mir; 4. anarhistična propaganda; 4. delovanje za določeno vrsto republike; 5. biti pristaš kakšne take stranke, ki zastopa katero od teh načel; 6. kritiziranje vlade in njenih organov; 7. delovanje in kritika proti vojaški upravi; 8. objavljanje razsodb in izjav obsojencev za gornje zločine; 9. sklicevanje shodov v te namene; 10. nošenje orožja; 11. pozivanje na stavko; 12. organiziranje delavstva, če organizacija prekorači svoj delokrog; 13. begstvo pred kaznijo.

To je bistvo te naredbe. Kar je v teh točkah res kaznjivega, je itak zapopadeno v kazensko-sodnih paragrafi. Vendar je nasilnemu policajdemokratskemu centralističnemu strankarstvu vse to še premalo in preblago, ker bi se sicer ne mogli vzdržati proti ljudski volji na krnilu. Zato se določajo naravnost nezaslišane kazni. Vrhunec centralističnega nasilja pa je v tem, da se družina obsojenca enostavno razseli: razdvoji se moža od žene, stariše od otrok ter brate in sestre medseboj; dalje se zahteva, da stariši odgovarjajo za dela svojih otrok, torej, da bode oče kaznovan, če bo mladoleten sin kakšno besedo zinil proti centralistični ustavi; domačija obsojenca in tudi cela vas se lahko popolnoma razruši in vpepeli, če varnostni organi spoznajo to za potrebno. Porotna sodišča se odpravijo za take zadeve, tudi za tiskovne prestopke.

To so torej cvetke centralistične ustave, kakoršno nam vsiljuje združeno nazadnjaštyo policajdemokratarijev, samostojnih liberalcev, in belgrajskih bankirjev in kapitalistov.

Zanimivo je, kaj piše glasilo srbske kmetske stranke „Selo“ o tej naredbi. „Selo“ pravi: „Čez nekaj dni bomo dobili strašno in krvoločno naredbo, po kateri bode policija preganjala vse tiste, ki

imajo pogum kritizirati in delovati proti vladi in njenim strankam. S to naredbo se bodo preganjali ljudje, ki bodo delovali proti ustavi, ki se bo te dni sprejela proti volji večine prebivalstva. Nastali bodo dnevi najmračnejše reakcije (nazadnjaštva). Vse, kar je pošteno in spoštovano v našem narodu, vse, kar daje odpor proti izsesavanju ljudstva od pooblaščenih politizunov velikih bank, velekapitalistov in bogatašev, bo občutilo udarce te naredbe. Ta naredba se bo uveljavila proti naši stranki (velja tudi za SLS in avtonomiste sploh — op. ured. „Sed.“). Zastonj nas niso proglaševali za protidržavne elemente“. Toda naj ne pozabljajo tisti, ki so stuhtali to naredbo, da so preslabotni „ukrotiti“ kmeta. Naj ne pozabijo, da je to državo napravil kmet in njemu pripada pravica vladati v njej. V tej državi ni mogočnejše sile kot je kmet; moč, ki jo vlada namerava uporabiti proti kmetu, je zopet — kmet. To naj imajo nasilneži vedno pred očmi.“

K temu ni treba drugih pripomb. Pri novih volitvah pa pride — obračun.

Socialni boj na Angleškem.

Angleški industrijski delavci se že dolgo časa bore za načelo, ki pomenja revolucijo duhov v današnjem kapitalističnem načinu gospodarstva. Njihova zmaga v tem boju bo zadala hud udarec kapitalizmu tudi v drugih državah. Zanimivo je, da se ta velikanski boj razvija ravno tam, kjer je zibelka protikrščanskega in protiljudskega liberalizma. Menčesterski liberalizem čegar predstavitelji so tudi naši liberalci in samostojneži, z belegrajskimi bankirji vred, zastopa načelo popolne svobode posameznika za duševno in telesno izkoriščanje svojega bližnjega: če si denarno, telesno ali duševno močnejši, smeš brez kazni izkoriščati in uničiti svojega napram tebi slabotnejšega sočloveka. Proti temu surovemu načelu, ki smatra človeka, ustvarjenega po milosti božji z neumirjočo dušo, za navadno žival in orodje, se bori krščanstvo. Sedaj je tudi angleško delavstvo prišlo do tega spoznanja. Proti individualizmu stavljajo delavci solidarizem: proti individualnim plačam — minimalne plače. V tem tiči torej svetovno načelo, ki je predmet

socialnih bojev na Angleškem. Kapitalist pravijo: ti si kmet, ti si delavec — ti jej krompir in zelje, otepaj črn kruh, in pij vodo, za tvojo hrano je dovolj, recimo, 20 kron dnevno; gosposki človek pa ne more živeti brez pečenke in šampanjca: njegova plača mora znašati vsaj 200 kron dnevno. Delavci pa pravijo: ne, mi smo ravno tako ljudje, kakor so bogatini; zato zahtevamo tudi plačo za vsakega človeka najmanj 100 kron na dan — brez ozira ali je delavec, kmet ali gospod. Po načelu delavstva skupnost (narod, država) prihrani dnevno pri vsakem človeku 20 kron, gospod ki lahko živi brez šampanjca, pa si skupaj z delavcem in kmetom more privoščiti pri tečnem kosilu kozarec dobrega vina.

Socializem sam na sebi je preenostranski in angleški delavci so zato po ogromni večini za solidarizem, ki je tudi neka vrsta socializma. To so angleški delavci pokazali s tem, da so zahtevali, naj prispevajo za manj dobičkanosna podjetja tisti rudniki in tovarne, ki imajo večje dobičke; ta podjetja pa naj nadzoruje država in pa delavstvo. To načelo zastopa krščanski solidarizem: pomagati slabemu na račun močnejšega. Če je kdo močan, ni to njegova zasluga, kakor ni to krivica njegovega bližnjega, da je slaboten.

Angleški delavci ne zahtevajo zvišanja plač, pač pa so proti temu, da se katerikoli vrsti delavstva zmanjšajo dohodki. Kapitalisti so hoteli zmanjšati plače le nekaterim kategorijam delavstva, s tem pa so izzvali v stavko tudi ostale delavce. To je solidarnost.

Volilci občine Šmihel - Stopiče!

Naši škrinjci ste druga in zadnja!
 24. julija vsi na volišče!
 Poraz domačih in belgrajskih centralistov naj zapečati popolna zmaga SLS in Kmetske zveze.

Tedenske novice.

Opozarjamo naše čitatelje na zanimive članke, ki bodo izhajali v „Sedanjosti“ pod naslovom „Iz emigracije“. Pisatelj razprav je naš urednik g. Fran Radešček, ki je živel še pred vojno v Srbiji, pozna tamošnje raz-

mere in kot bivši uradnik ministrstva zunanjih zadev na Krtu in v Jugoslovanskem odboru v Rimu je imel dovolj vpogleda v zakulisje, katero nam odkriva v svojih člankih. Sam prostovoljec v srbski vojski nam pred očuje ustanavljanje prostovoljskih legij v Rusiji, v Srbiji, v Ameriki in v Italiji, prepletajoč neoporečna dejstva s svojimi opombami o razvoju jugoslovanske ideje in političnega položaja. H koncu bodo sledili „Jugoslovanski dokumenti“, kjer se nam odpira boj ljudstva in njegovih zastopnikov proti oligarhiji (nasilno vladanje nekaj oseb). Istočasno pa bodo izhajali tudi opisi naših državnikov, da naše ljudstvo čimbolj spozna može, ki danes oblačijo in vedre. — Pridobivajte naročnike, razširjajte „Sedanjost“, podpirajte jo s preplačili, ker v tem konečno pomagate le sebi, da spoznate plevel od pšenice!

Kandidatska lista SLS za volitve v občini Šmihel-Stopiče je že bila sestavljena in predložena. Dogodki zadnjih dni in odločen nastop naših poslancev za avtonomijo občin, okrajev in dežel pa so mnogim nasprotnikom odprli oči. Zato so izrazili željo, naj bi se sestavila mešana lista pod imenom Kmetске zveze na programu SLS. Tej želji se je ustreglo tem rajše, ker jo dano jamstvo, da bodo izvoljeni kandidati obeh list skupno nastopali kot občinski odborniki v občinskem svetu. Geslo vseh pravih mož-volivcev je torej: za avtonomijo! Skrinjica SLS je druga in skrinjica Kmetске zveze je zadnja! To si zapomnite volilci! Razvijte največjo agitacijo za naše kandidate: od hiše do hiše, od moža do moža!

Politični odbor SLS za novomeško okolico vabi k važnemu sestanku, ki bo v ponedeljek dne 4. julija ob 10. uri v Rokodelskem domu.

Slov. katol. prosvetno društvo ima v nedeljo dne 3. julija ob 3. uri predavanje v Šmihelu. Predava g. prof. Kovač.

Izredni občni zbor novomeškega orlovskega okrožja se vrši v nedeljo 3. t. m. ob 9. uri dop. v pisarni tajništva SLS. — Navzočnost vseh okrožnih odbornikov, osobito preglednikov ter odborovih predsednikov in načelnikov strogo nujna. Predsednik.

Poljudna pravna predavanja so radi dopusta g. deželnosod. svetnika dr. Jos. Fischingerja začasno prekinjena, kar naj vzamejo prizadeta izobraževalna društva na znanje. — Nadaljevanje se objavi v našem listu.

Višji šolski nadzornik g. Josip Wester se je poslovil na Vidov dan od gimnazije v Novem mestu, ki jo je vodil tri leta kot ravnatelj. S krepko roko je segel v precej razrahlano disciplino, pod njegovim spretnim vodstvom je mala republika nad Krko zopet lepo zvevetela. Bil je s celim srcem pri svojem poklicu, strog do samega sebe in s tem najlepši vzgled učiteljem in učencem. Kot predsednik Dijaškega podpornega društva je našel v kljub neugodnim razmeram vedno in vedno novih virov, sam pa dajal vzgled ne-sebične požrtvovalnosti. Malo časa je bil med nami, a lahko rečemo, da se njegova roka pozna povsod. Žal nam je, da je zapustil naš zavod, ki bi ga brez dvoma še visoko dvignil. Želimo, da bi imel tudi kot višji šolski nadzornik le en cilj pred očmi: moralno in znanstveno povzdigo cveta našega naroda in s tem naroda samega.

Ugotavljamo, da vendar ni g. župan Rozman tako vsemogočen, kot smo mu zadnjic po krivici pripisovali. Rozman-Seidlove spletke se najbrž ne bodo uresničile, da postane g. Seidl ravnatelj novomeške realne gimnazije, ker imajo samostojnezi tudi svoje koritarje. Zato z vsi paro delajo na to, da postane gimnazijski ravnatelj gosp. prof. Amat Škrli. Lušno, prav fletkano je opazovati, kako se pehajo med seboj ti „reveži“ za svoj obstanek; ljudstvo, ti pa trpi in plačuj centraliste-koritarje! — Poštenjaku in značajnemu nasprotniku višjemu šolskemu nadzorniku g. Westru pa želimo vse najboljše na njegovem novem položaju.

Umrli je 25. m. m. v Horjulu blaga krščanska žena Mina Stanovnik roj. Sedej, soproga našega kmetškega poslanca g. Ivana Stanovnika in vzorna mati štirih dobro vzgojenih otrok. Nепреžaljeno pokojnico priporočamo v blag spomin in molitev, težko prizadeti spoštovani rodbini pa naše najiskrenejše sožalje. N. v. m. p.!

Umrli je 27. m. m. v Ljubljani urednik „Slov. Naroda“ g. Emil Vodeb, pobornik in odbornik Jugoslov. novin. združenja. Bil je pošten nasprotnik. Čast njegovemu spominu.

Za izseljence. Ameriški konzul naznanja, da ne bo delil vizov do 5. julija 1921.

Gačnik pomiloščen? Sicer ne moremo prav verjeti, vendar pa po dolžnosti kronistov beležimo tudi to, da je bil nedavno na 18me-

sečno ječo radi hudodelstva tatvine obsojeni Gačnik na Vidov dan izpuščen na svobodo, ker je kralj pomilostil na ta dan 50 jetnikov, ki še niso bili predkaznovani in so obsojeni na največjo kazen. V novomeški jetnišnici je ta sreča doletela baje edino le Gačnika. — Prepričani pa smo, da vsi ti hudodelci, ki se spuščajo na svobodo niso napravili toliko gorja in nesreče za slovenski in hrvatski narod, kolikor so jo nakopičili brezdomovski izdajalci ljudstva, ki so glasovali za honolulsko-beriško ustavo, ki je pest na oko prosvetljenemu 20. stoletju!

Za centralistično ustavo in proti avtonomiji delajo in bodo glasovali sledeči slovenski poslanci: 1. dr. Kukovec, advokat v Celju, — 2. dr. G. Žerjav, uradnik Jadranske banke v Ljubljani, — 3. Josip Reisner, profesor v Ljubljani, — 4. J. Rajer, živinozdravnik v Kostanjevici, — 5. Ivan Pucelj, mesar v Vel. Laščah, — 6. J. Majcen, gostilničar in mesar v Št. Janžu, — 7. J. Mermolja, prekupec in vrtnar na Pesnici, — 8. Jos. Drogenik, trgovec z žganjem itd. v Št. Jurju ob juž. žel., — 9. Ivan Urek, lastnik, a ne obdelovalec posestva v Globokem, — 10. Jakob Kušar, „posestniški“ sin v Notranjih gorah ter neizvoljeni „poslanec“ Ivan Kirbiš, svinjski mešetar v Prepolah. — Slovensko ljudstvo! zapomni si dobro imena teh izdajalcev slovenskega naroda in kmetiskih koristi!

Večina brez volilcev. Policajdemokratska „Riječ“ poroča, da je po končnoveljavnih rezultatih o volitvah v ustavotvorno skupščino dobila demokratska stranka skupno 319.448 glasov, radikali 284.576, radičevci 230.590, komunisti 198.732, zemljeradniki 150.603, ljudske stranke 110.975, muslimani 110.895, socialni demokrati 45.795, muslimani iz južne Srbije 30.020, zajedničarji 25.867, republikanci 12.136 in narodni socialisti 6186. Ta vsekakor potvorjena statistika policajdemokratskega glasila nam pa vendarle ne more prikriti dejstva, da so dobile vladne stranke 200.000 glasov manj, nego opozicijske skupine. Lepa večina demokratsko-radikalna muslimansko-samostojna, ki nima večine volilcev za sabo.

Reško-baroško vprašanje. Pašič je te dni odgovarjal v zbornici na neko interpelacijo glede baroške luke in je izjavil, da rapalska pogodba še zdaj ni izvedena in da med našo in italijansko vlado ne obstoja noben spora-

Zgubljeni sin. LISTEK.

Povest. — Češko napisal V. H.

(Dalje.)

„Odvezujem te od tvoje obljube. Ko bi se ti posrečilo pripraviti ga k temu, da pride domov, bil bi mirnejši.“ Belik je te besede izustil s tako čudnim in nenavadnim glasom, da ga je žena takoj razumela.

„Vendar se bojiš zanj, kaj — ne?“ je dejala.

Mož je pokimal in dodal: „Gre za čast rodbine.“

Predno je še mogla Belikova napraviti potrebne korake, da pride v stik s sinom, že je udarila kot blisk z jasnega neba pretresujoča novica Belikovo družino.

Časopisi so nanreč poročali: „Sinoč se je vršil v tukajšnji sokolski telovad-

nici dvoboj med Jaroslavom Belikom in njegovim tovarišem Karlom Tvrđim, pri katerem je stanoval. Belik je težko ranjen, Tvrđi pa je mrtev. Tvrđega je zadela krogla v srce, dočim je Beliku prestreljena desna stran prs. Streljalo se je na deset korakov. Vzrok je baje dekle. Škoda obeh mladeničev, katere je odlikovala nadarjenost, pridnost in značajnost. Oba sta bila rodoljuba in brez vere. Domovina je zgubila dva nadebudna sina.“

Belikova je pri čitanju te vesti padla v nezavest. Toda stari Belik se je globoko oddahnil. Ta oddih pa ni bil izraz težkega bóla, temveč znak oddihu, s katerim pada od srca težak mlinski kamen skrbi. Pospešil je v bolnišnico, toda s sinom ni bilo mogoče govoriti; ležal je v popolni nezavesti.

Oče je vprašuje pogledal na zdravnika.

Zaprosil je, naj mu dajo ranjenčevo obleko, češ, da bo prinesel drugo. Njegovi želji se je rade volje vstreglo.

„Najbrž ne bo potreboval nobene več“, je vjel pritajen sočuten šepet strežnic in opazil njihovo skomizganje z rameni.

Medtem so doma z domačimi sredstvi privedli ženo zopet k zavesti. Hotela je v bolnišnico, toda noge jo niso mogle nositi, tako je bila slaba in potrta.

„Brzovjavite Jurčku in Milki“, je zaprosila s slabim glasom. „Naj prideta takoj za daljši čas domov.“

Jurček je bil starejši Jaroslavov brat. Ko je vstopil mož, ga je vprašala žena:

„Kako je?“

„Nič se še ne more reči. Je še vedno v nezavesti“, je odgovoril mož izogibaje se njenim pogledom; da je vsaka nada zgubljena, tega ji ni mogel reči. (Dalje prih.)

zum o baroškem pristanišču, ker se čaka končne ustanovitve reške države, s katero se bodo ta vprašanja rešila. — Pri tej priliki opozarjamo merodajne tudi na to, da italijanski ribiči prej niso imeli pravico ribariti v naših vodah do ene milje pred obalo. Dobro bi bilo vedeti tudi to, kaj se je ukrenilo glede varstva našega ribolova z državami, ki pridejo v poštev.

Nov denar v vrednosti 1 krone = 25 par je pravkar izgotovljen v Zagrebu in velja za celo državo.

20% odvetega kronskega denarja bomo kmalu dobili povrnjeno. Tozadevno naredbo finančni minister že pripravlja.

Kraljeva palača se bo zidala tudi v Zagrebu. — Srečna Jugoslavija! Palač magari na „ducate“, avtonomije pa ljudstvo ne dobi nobene!

V mladih gozdih in logih je po ministrski odredbi prepovedana paša.

Hladno in deževno vreme traja že skoraj dva tedna. Zdi se, da smo v jeseni. Dežja je bilo že preveč, še malo — pa bomo imeli sneg. To vsekakor ni v korist našim poljem, kjer bi že moralo zoreti žito. Opravičen je torej strah za letošnjo letino. Sicer pa tudi iz Bosne in Banata prihajajo zelo žalostne vesti. Vsled deževja so narastle vse reke: Donava, Sava, Tisa, Bosna in Drava. Prestopile so bregove in nasipe ter se razlile po obdelanem polju. Cele vasi so pod vodo. Železniška proga je na nekaterih mestih popolnoma razdejana. Mnogo živine je poginilo v vodi. V vasi Jokovac so si ljudje rešili golo življenje s tem, da so splezali na drevje. Vojaštvo je poslano v pomoč. — Ko bi vsaj imeli državo kakor se „šika“, ki bi ubogim kmetom pomagala v veliki stiski!

Cene pšenici v Osijeku, Novem Sadu in Zagrebu 1000—1200 K. — Grah v Osijeku 24 K. v Zagrebu 10 K. v Belgradu 70 do 80 K in v Novem Sadu 28 K. — Koruza 430—600 K. — Par piščancev 40—80 K, v Belgradu 100—120 K. Nov krompir 6—10 K in čebula 7—20 K.

Svinjska rdečica se že zopet širi in prizadeva ogromno škodo. Kot edino sredstvo živinozdravniki priporočajo cepitev prašičev, ki se pa vselej ne obnese. Med kmetiskim ljudstvom pa se je ponekod zelo udomačilo domače zdravilo. Proti kužnim boleznim, posebno pa proti svinjski rdečici, kmetje z uspehom uporabljajo vlakna korena neke strupene rastline, katero Hrvatje nazivajo crni kukurjek (latinsko: helleborus niger; nemško: Schneerose). Dobiva se tudi v lekarnah. — Čim se zapazijo pri prašičih sumljivi znaki, je treba takoj prebosti uho s šilom in skozi odprtino prevleči nekaj vlaken tega korena. Ker je koren strupen, uho zateče in rana se začne gnojiti. To pa izvleče vso kužno bolezen iz živali in pomori kužne klice. Pri prašičih več kot 4 mesece je uspeh zagotovljen. — Tako priporočajo „Seljačke Novine“.

Kako se napravi črnilo? V lonec od dva litra nastrgaj hrastove skorje, zalij to z deževnico in kuhaj eno uro. Ko je hrastova juha skuhana, vrzi v njo perglišče stolčene zelene galice (ne modre) in pest stolčene gume-arabike, pa vse to dobro zmešaj. Nato se pa vsedi in napiši za „Sedanjost“, kaj je novega v tvoji fari. Tako bomo vsaj vedeli, če je črnilo dobro pripravljeno ali ne.

Razne oblike pozdrava. Nemeec vpraša: „Kako vam gre?“ — Nizozemec: „Kako vozite?“ — Anglež: „Kaj delate?“ — Španec: „Kako stojite?“ — Francoz: „Kako se nosite?“ —

Kitajec: „Ali ste snedli ves riž?“ — Egipčan: „Kako se potite?“ — To so običajni pozdravi pri srečanju. Mi Slovenci pa pravimo: „Kako se imate?“ S tem je pač vse povedano.

Listnica. V Semič in tudi drugim: S položnico vplačano naročnino smo hvaležno prejeli. Kdor je prejel položnico, naročnino pa je že prej poravnal, naj prepusti položnico svojemu prijatelju, da se še on naroči!

Proč z izdajicami!

V nov boj, k novi zmagi!

Šmihel-stopiška občina, največja na Kranjskem, mora 24. julija zopet na bojišče, kjer se bode odločevala usoda in morda celo usoda avtonomije cele Slovenije. Kroglice bodo pokazale razsodnost volivcev, ki bodo številčno obsodile zahrbtno politiko narodnih pijavk, samostojnežev. Srbski kmetje so se pravočasno otresli izdajalcev kmetiskih koristi in obsodili kupčijo samostojnežev z belgrajskimi bankirji in izsesovalci ljudstva. To se ne bo pozabilo nikdar, ker je škoda preogromna. Na dan 28. novembra so zaslepljenci spuščali kroglice v škrinjico samostojne in danes imamo od konstituantnih volitev vedno večja bremena, ki grozijo kmetu z gospodarskim uničenjem. In ravno samostojni, ki so obetali, da bodo nastopali kot apostoli razbremenitve kmeta — te kmetске izdajice ga danes najbolj odirajo s pomočjo ministrske oblasti. Ta gospoda z ministrskih stolic se vsiljuje celo v občine, da tudi v teh odira kmeta in mu s svojo nepoštenostjo izžema iz njega vedno večje občinske doklade in poslednjo kapljo krvi.

Milijonski nakup turških glasov za liberalno-samostojno vlado, izdajstvo nad agrarno reformo in avtonomijo, višji novi davki in 100% povišanje poštnih pristojbin, vsa ta dejstva kličejo kmetu, da treba z liberalno-samostojnim gospodarstvom pomesti izpred praga kmetске vlade in moči, v kolikor jo je še ostalo v občinah! Ako nočeš kmet, da te odirata liberalci in samostojnež še potom občine, kakor te potom belgrajske vlade, potem si voli v občinski odbor može krščanske vesti in prepričanja, kakor jih imate kandidatni listi SLS in Kmečke Zveze.

Volivci, na dan volitve vsi na volišče! Dan 24. julija je dan temeljitega obračuna s samostojno kliko v naši občini! Sodite in vrzite kroglico v škrinjico SLS, oziroma KZ, ki bosta na drugem, odnosno na četrtem mestu.

Osat in gartrože.

V, Vodji neke inteligentne volilne liste se je v naglici primerilo, da je na dan volitve „pozabil“ priti na volišče ter jo brez skrbi odkuril v goroo, da posinovi nekega oddalje-

nega sorodnika izven zakona. V deželi pozabljivosti so mu volilci to pozabili ter ga vkljub temu volili.

Ker gre v tretje rado, se je njegova pozaba nadaljevala tudi pri županski volitvi.

Zavoljo nesrečnih numric so šele sedaj začeli volilci gruntati, bi li ne kazalo, da pozabijo tudi oni tega nesrečnega pozabljivca.

Ta slučaj nima ničesar opraviti z nekim drugim, kjer je tak zaupnik z mirnim srcem mešal kartico z nasprotno stranko ter se sklival na prosto človeško voljo.

Naši državniki.

Nikola P. Pašič je rojen v Zaječaru 1844. l. Tehniko je dovršil v Švici. V Srbiji se je potem nastanil kot inženir. Poskušal je postati profesor tehnike na tedanji visoki šoli v Belgradu, toda kot tedanjemu socialistu se mu to ni posrečilo, Marković je takrat organiziral socialistično stranko in z Makenzijevimi denarnimi sredstvi ga je Pašič spodrinil ter ustanovil radikalno stranko. Pašičeva ideologija se je stalno menjala in ž njim tudi njegova stranka: od strastnega redikalca levega krila je postal najhujši narodnjak in nasilnež. Ker se stranke ustanavljajo v Srbiji radi oseb in ne po programih, je ostal vedno voditelj svoje stranke. Družba ruskega revolucionarja Bakunina je mnogo vplivala na Pašiča. Do l. 1903. je vodil odločen boj proti takratemu srbskemu režimu in proti kralju Milanu Obrenoviču, L. 1883. je bil obsojen na smrt, toda je pravočasno pobegnil nazaj v Švico, kjer je ostal do l. 1889. (abdikacija kralja Milana). Tu je živel skupaj s takratnim knezom Petrom Karadjordjevičem (sedanjim našim kraljem) in Bakuninom. V to sredino je posredno zašel tudi naš Trdina, kar ga je dovelo v prisilno vpokojenje. L. 1898. je Pašič odsedel devet mesecev težke ječe radi razžaljenja bivšega kralja Milana. Kmalu nato je bil izvršen atentat na kralja Aleksandra Obrenoviča in Pašič je bil zopet prijet, vkovan v železje in zaprt.

(Konec prih.)

Ameriški novičar.

Raznoterosti. V South Chicago Ill. je 1. junija t. l. izvršil samomor Jurij Laich (Lajič), rodom iz Broda pri metliškem mostu na hrvatski strani. Kot premožen in obče spoštovan mož je užival veliko zaupanje med tamošnjimi Slovenci in Hrvatji in mnogi so mu zaupali večje vsote denarja v shrambo. Udajal se je špekulacijam, ki so se ponesrečile, ker je kupoval delnice zlatih rudnikov, ki sploh niso obstojali. Prišel je ob vse premoženje, omračil se mu je um ter si je končno v obupju pognal kroglo v glavo. — Istotako se je v Clevelandu zastrupil Josip Bogolin iz Leskovca pri Krškem, v Oglesby Ill. pa se je ustrelil

Miko Presjak. — Josip Jerman se je z družino preselil iz Omabe N. zopet v Joliet.

Vrnili so se iz Amerike Josip Bizjak v Svibno pri Radečah, Josip Verčič v Gmanjco pri Beli cerkvi, nadalje Alojz Povše in Franc Hudaklin.

Poročeni: V Jolietu Anton Hočevar z Uršo Mihevec in v Oglesby Frank Zemljan z Jožefo Bašak.

Umrli je v Tower Minn. Karolina Zobec.

Iz emigracije.

I. Sestav srbskega prostovoljskega zbora v Odesi.

(Dalje.)

2. Srbsko vrhovno poveljstvo je propustilo izrabiti do skrajnosti desetmesečni zastoj v operacijah. V tem času se je z nuzlično naglico gradila železniška proga Niš—Knjaževac in tozadevni predor Gromade, ki pa je bila — kar se je pozneje pokazalo — brez vsakega vpliva na razvoj vojnih operacij na bolgarski meji. Z

ozirrom na zelo kočljivo vodno zvezo po Donavi in še mnogo manj varno železniško zvezo Niš—Skoplje—Solun bi bilo potrebno izrabiti vjetniško delavno moč in osredotočiti jo na delu za zgradbo tretje prevozne zveze in sicer k Jadranskem morju preko Črne gore (zavezniška država) in severne Albanije (sfera srbskega prijatelja Esada Paše).

Tudi v tem oziru je politično stališče potisnilo v kot vse modre razloge vojnih krogov za to progno. Kot glavni kamen spodtikljaja je bilo zopet nesrečno srbsko-črnogorsko razmerje.

V srbsko-črnogorskem vprašanju je jugoslovanska ideja doživela prvi diplomatski poraz na lastnem ozemlju v korist velesrbstva.

3. Nepričakovana smrt ruskega poslanika v Sofiji in Belgradu tik pred vojno je bil hud udarec imperialistični politiki ruskega sv. Sinoda. Hartwig je bil duša balkanske politike s končnim ciljem: Carigrad. Jugoslovanska politika bi po njegovem mnenju imela ravno nasproten učinek: razedinjevalni ruski politiki med balkanskimi narodi bi sledila politika dr-

žavnega seskupnjevanja po geslu Balkan balkanskim narodom, kar bi pomenjalo, da Carigrad ne sme postati cilj zavojevalne politike katerekoli tuje države.

In — Pašič je bil slepo orodje v Hartwigovih rokah.

Pašič je torej posebljeno prokletstvo, ki leži kot mora na našem jugoslovanskem telesu.

Jugoslovanski prostovoljci.

Opešana in oslABLJENA srbska vojska je potrebovala svežih moči, predvsem pa svežih, novih idej, nove spodbude na nove zmagonosne polete. Srbska vlada je mogla imeti v jugoslovanski ideji vse to: stotisoče vojakov in novo navduševalno sredstvo. V boj za svobodo zaslužjenih bratov, za srečno in veliko jugoslovansko državo! Žal, jugoslovanstvo z velesrbsko in svetosinodsko vsebino je služilo le kot sredstvo, nikdar pa ne kot končni cilj vsemu stremljenju. Platonična Pašičeva izjava v narodni skupščini v Nišu, v oktobru 1914., o boju za svobodo vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev se ni smatrala nikdar za resno.

(Dalje prih.)

Stanovanje! Dve sobi, kuhinja s prikljinami za malo družino v mestu se išče za takoj ali pozneje. — Bližje v upravnistvu tega lista.

Trgovina ALFONS OBLAK v Novem mestu

priporoča špacerijsko, kolonijalno in galanterijsko blago. Počna in solidna postrežba!

Naprodaj 1 umivalnik z marmorjem in ogledalom večje sorte, 1 nočna omarica z marmorjem, 2 stolci lončeni za rože zelene barve - vse to je v dobrem stanu. Kje pove uprava «Sedanjosti».

Rjbiž, gomilice, pelin, žajbelj, tavžent rože

druga zdravilna zelišča, korenine, semena kupi lekarna J. Bergmann v Novem mestu.

Slav. občinstvu naznanjam, da e je gostilna Jakac

z novim letom preselila iz bivšega hotela Jakac zadaj v Rokodelski dom, kjer se točijo izvrstna dolenska vina, vedno sveže pivo, pristna žganja, čaj, kava itd. Gorka in mrzla jedila. Priporoča se slav. občinstvu za obisk.

Tiskarna — Knjigarna Knjigoveznica

J. Krajec nasl.
Novo mesto
se priporoča.

Gospodarska Zveza

centrala za skupni nakup v Ljubljani

Podružnica v Novem mestu

ima v zalogi vse špacerijsko in kolonijalno blago, izvrstno domačo svinjsko mast, razna umetna gnojila, žveplo za trte, galico, cement, lahki bencin itd.

Dospel je tudi

superfosfat (umetno gnojilo za ajdo).

Vzajemna zavarovalnica

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17

sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru. — 2. Zvonove proti razpoki in prelomu. — 3. Sprejema v novoustanovljenem življenjskem oddelku zavarovanja.

Skupno premagamo skupne težave!

Svoji k svojim!

Kapital: 20.000.000 kron

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Rezerve okrog 8.000.000 kron

Interesna skupnost s Hrvat. Eskomptno Banko in Srbsko Banko v Zagrebu.

PODRUŽNICA NOVO MESTO

Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje!

Eskompt menic, terjatev, faktur. — Akreditivi. — Borza. Hranilne vloge. — Nakup in prodaja: efektov, deviz in valut.

Dolarji se kupujejo po najvišjem dnevnem kurzu!